

ĐỀ THI CHÍNH THỨC

(Đề thi gồm có 02 trang)

Môn thi: NGỮ VĂN (không chuyên)

Thời gian làm bài: 120 phút, không kể thời gian phát đề

Ngày thi: 02 tháng 6 năm 2026

I. ĐỌC – HIỂU (4,0 điểm)

Đọc văn bản sau:

BÀ ỒM

Loan tưởng bà nội chỉ bị cảm cúm sơ sơ. Thế mà chiều hôm ấy, Loan đi học về, giặt mình thấy mẹ rơm rớm nước mắt báo bố và bác Xuân đã cáng bà đi cấp cứu ở bệnh viện huyện. Suốt đêm, mẹ và Loan ít ngủ, thương bà, lo cho bà.

Hôm sau, bố ở huyện về, báo tin bà đã tỉnh, không có gì đáng ngại nữa. Bà dặn Loan phải chăm học, nhớ cho mãi mớ ăn thêm rau (nó thích ăn rau lắm) và nhốt riêng con gà ri ra, kéo nó hay bị con gà khác bắt nạt, tội nghiệp nó.

Ồi, mớin tưởng bà có mấy ngày mà đàn gà cứ ngo ngoác cả ra. Bà chăm chúng nó thế nào! Còn Loan thì nhìn vào đâu, sờ vào cái gì cũng thấy thiếu bà. Cái bình vôi ăn trầu của bà kia. Cái chổi bà thường luôn tay quét. Cái rế, cái nôi, cái rổ bát, bao giờ cũng chuôi cũng xếp gọn gàng. Đến cây cối ngoài vườn cũng nhờ bà, các ngọn mướp cứ ngóc đầu lên chờ đợi được bàn tay tưới tắm. Cái giường bà nằm mà trống vắng buồn thiu, con cóc ở trong gầm giường cũng như sốt ruột, cứ nhảy ra rồi lại nhảy vào.

Vì phải đi thi, Loan không lên huyện thăm bà được. Nó chọn đúng mười quả trứng gà tươi nhất, do con gà mái hoa của nó đẻ – gửi bố mang đi biếu bà. Nó không quên viết gửi bà mấy chữ:

Bà yêu quý của cháu.

Bà cứ yên tâm chữa bệnh, mẹ cháu mãi làm đồng, cháu tưới vườn và chăm đàn gà đúng như lời bà dặn. Cháu làm bài thi tốt lắm, bà à.

Cháu Loan của bà.

Trong thư nó không nói gì về mười quả trứng nó đã gửi biếu bà cả. Nó vốn là đứa trẻ tế nhị.

Hôm ấy đúng ngày chủ nhật, bố đón bà ở bệnh viện huyện về. Bà còn xanh lắm, tay phải chống gậy, nhưng bà cười từ ngoài sân cười vào. Loan chạy ra ôm lấy bà, dúi đầu vào ngực áo bà, khóc òa lên. Bà xoa xoa tóc Loan mừng yêu:

– Bố mày! Bà có chết đâu mà khóc! Nín đi, bà cho quà đấy...

Loan nắm lấy tay bà, dắt bà vào giường. Bà báo bố đưa cho bà cái bị. Bà xếp ra hai quả cam, sáu quả chuối và năm quả trứng gà. Bà báo:

– Đây bà thương cho... Nín đi, nín đi nào!...

Loan ngược nhìn bà, khúc khích cười, nhưng miệng nó cười, mà mắt thì vẫn khóc. Vì nó biết bà đã dành dụm không ăn hết trứng và các thứ quà của nó cùng mọi người gửi biếu bà. Bà ơi, cháu yêu bà, cháu thương bà quá!

(Vũ Tú Nam¹, Bà tôi, in trong Những truyện hay viết cho thiếu nhi,
NXB Kim Đồng, 2019, tr.215 – 217)

¹ Vũ Tú Nam (1929 – 2020) được xem là cây bút tiêu biểu trong làng văn Việt Nam, thành công ở cả hai lĩnh vực, viết cho người lớn và trẻ em. Ông viết cả truyện ngắn, ký và thơ nhưng sở trường là truyện ngắn.

Thực hiện các yêu cầu:

Câu 1. (1,0 điểm) Xác định ngôi kể trong văn bản trên.

Câu 2. (1,0 điểm) Gọi tên và chỉ ra thành phần biệt lập trong câu văn: "*Bà dặn Loan phải chăm học, nhớ cho mái mơ ăn thêm rau (nó thích ăn rau lắm) và nhốt riêng con gà ri ra, kẻo nó hay bị con gà khác bắt nạt, tội nghiệp nó.*"

Câu 3. (1,0 điểm) Nhân vật Loan trong văn bản nổi bật với những nét tính cách nào?

Câu 4. (1,0 điểm) Em hãy rút ra một thông điệp có ý nghĩa nhất đối với bản thân sau khi đọc văn bản trên.

II. VIẾT (6,0 điểm)

Câu 1. (2,0 điểm)

Viết một đoạn văn ngắn (khoảng 200 chữ) phân tích nhân vật người bà trong văn bản *Bà ốm* ở phần Đọc – hiểu.

Câu 2. (4,0 điểm)

Em hãy viết một bài văn nghị luận đề xuất giải pháp về vấn đề: *Tuổi trẻ học đường cần hành động thế nào để góp phần giảm thiểu tai nạn giao thông?*

----- HẾT -----

HƯỚNG DẪN GIẢI CHI TIẾT ĐỀ THI VÀO 10 NĂM HỌC 2026 - 2027

MÔN NGŨ VĂN – TÂY NINH

Phần	Câu	Hướng dẫn giải
Đọc hiểu	Câu 1. (1,0 điểm)	- Ngôi kể thứ ba
	Câu 2. (1,0 điểm)	- Thành phần phụ chú: nó thích ăn rau răm
	Câu 3. (1,0 điểm)	Nhân vật Loan nổi bật với những nét tính cách: - Là cô bé hiếu thảo, yêu thương và lo lắng cho bà khi bà bị ốm. - Quan tâm, chu đáo, chăm sóc những công việc bà dặn khi bà vắng nhà. - Tình cảm, giàu lòng yêu thương, nhớ bà da diết và xúc động khi bà trở về. - Tinh tế, biết nghĩ cho người khác, không kể với bà việc mình đã dành quả trứng gà để gửi cho bà.
	Câu 4. (1,0 điểm)	<i>HS đọc kĩ văn bản và đưa ra thông điệp phù hợp. Sau đây là gợi ý của Ban chuyên môn Tuyensinh247.com</i> Cần biết yêu thương, kính trọng và quan tâm đến ông bà, người thân trong gia đình. Tình cảm gia đình là vô cùng quý giá, vì vậy mỗi người cần trân trọng những giây phút được ở bên những người mình yêu thương, đồng thời thể hiện sự chăm sóc và lòng biết ơn bằng những việc làm cụ thể hằng ngày.
Viết	Câu 1. (2,0 điểm)	1. Mở đoạn: Giới thiệu vấn đề nghị luận. 2. Thân đoạn - Bà là người luôn yêu thương, quan tâm đến mọi người xung quanh: + Khi nằm viện vẫn nhớ và dặn dò Loan chăm học. + Lo cho đàn gà, nhớ cả công việc trong nhà, ngoài vườn. - Người bà cần cù, gắn bó với cuộc sống lao động. + Những đồ vật trong nhà như bình vôi, chổi quét, đều gợi nhớ hình ảnh bà. + Cây cối ngoài vườn, đàn gà cũng như nhớ bàn tay chăm sóc của bà. - Người bà giàu đức hi sinh và tình yêu thương cháu. + Dù đang ốm vẫn dành dùm quả, trứng và hoa quả để thưởng cho Loan. + Khi trở về, bà vui vẻ, ân cần dỗ dành cháu. - Nghệ thuật + Khắc họa nhân vật qua lời nói, hành động và những chi tiết đời thường.

		+ Sử dụng nhiều hình ảnh gần gũi, giàu cảm xúc. + Ngôn ngữ giản dị, giàu cảm xúc. 3. Kết đoạn: Tổng kết vấn đề nghị luận.
	Câu 2. (4,0 điểm)	I. Mở bài: Giới thiệu vấn đề nghị luận II. Thân bài 1. Giải thích - Tai nạn giao thông là những sự cố xảy ra trong quá trình tham gia giao thông gây thương tích, tử vong hoặc thiệt hại về tài sản. 2. Phân tích, chứng minh - Nhiều học sinh chấp hành tốt luật giao thông. Tuy nhiên vẫn còn tình trạng: Đi xe đạp điện, xe máy điện không đội mũ bảo hiểm; Dàn hàng ngang, phóng nhanh, vượt ẩu; Vượt đèn đỏ, sử dụng điện thoại khi tham gia giao thông... - Nguyên nhân: Thiếu hiểu biết hoặc xem nhẹ luật giao thông; Ý thức chấp hành pháp luật chưa cao; Sự quản lí, nhắc nhở từ gia đình và nhà trường đôi khi chưa thường xuyên. - Hậu quả: Ảnh hưởng trực tiếp đến tính mạng, sức khỏe của bản thân học sinh và người xung quanh; Gây đau thương, tổn thất kinh tế cho gia đình và gánh nặng cho xã hội ... - Giải pháp: + Hành động từ nhận thức cá nhân: Nghiêm túc chấp hành luật: Đội mũ bảo hiểm chuẩn quy định khi ngồi trên xe máy, xe đạp điện; đi đúng phần đường, làn đường; không vượt đèn đỏ. Nói "Không" với các hành vi nguy hiểm: Tuyệt đối không điều khiển xe máy phân khối lớn khi chưa đủ tuổi hoặc chưa có giấy phép lái xe; không lạng lách, đánh võng, đua xe trái phép. Lan tỏa văn hóa giao thông: Biết nhường đường, giúp đỡ người già, trẻ em hoặc người gặp nạn khi tham gia giao thông. Chủ động tiếp thu kiến thức từ các tiết học ngoại khóa, luật giao thông do nhà trường tổ chức. Sử dụng mạng xã hội để chia sẻ các thông điệp ý nghĩa, hình ảnh đẹp về văn hóa giao thông thay vì cổ xúy cho các hành vi chạy xe nguy hiểm. + Gia đình và nhà trường: Giáo dục ý thức chấp hành luật giao thông cho học sinh; Thường xuyên nhắc nhở, kiểm tra và làm gương cho con em.

		<i>HS lấy dẫn chứng minh họa phù hợp</i> 3. Mở rộng vấn đề - Phê phán những học sinh thiếu ý thức, cố tình vi phạm luật giao thông. - Khi mỗi học sinh thay đổi, không chỉ giảm con số tai nạn mà còn góp phần xây dựng một xã hội văn minh, an toàn hơn trong tương lai. III. Kết bài: Tổng kết vấn đề nghị luận.
--	--	---